

Per Ivar Gjærum
NHH

5045 BERGEN

Deres ref.

Vår ref.

Dato:

Sak nr: 09/1110-2

29.06.2009

Saksbehandler: Frode Arnesen

Dir.tlf: 45 21 21 76

Spørsmål knyttet til kredittmarkedsføring

Forbrukerombudet fører tilsyn med at de næringsdrivendes markedsføring, handelspraksis og avtalevilkår i forbrukerforhold er i samsvar med markedsføringsloven (mfl). Dessuten er Forbrukerombudet tillagt tilsynet med kredittkjøpsloven.

Ettersom markedsføringskampanjen du viser til i din henvendelse er flere måneder gammelt finner Forbrukerombudet det lite hensiktsmessig å foreta en formell behandling av denne saken nå.

Vi kan likevel knytte noen kommentarer til de problemstillingene som vil være aktuelle i en sak som den foreliggende. Annonsen fra Lefdal kan etter vårt syn reise flere spørsmål.

For det første er det flere krav til opplysninger som skal gis ved markedsføring av kreditt. Det følger av kredittkjøpsloven § 6 at det skal opplyses om effektiv rente. Den effektive rente skal beregnes i samsvar med kredittkjøpsloven § 6a og tilhørende forskrift § 7.

”§ 6. Opplysningsplikt ved markedsføring

Når det som ledd i næringsvirksomhet markedsføres kreditt som helt eller delvis retter seg til forbrukerkjøper, skal det også opplyses om den effektive rente etter §§ 4 eller 5. Hvis det er den eneste hensiktsmessige fremgangsmåten, skal den effektive renten angis ved bruk av minst ett representativt eksempel. Gjelder tilbudet en bestemt vare, skal også kontantprisen og kredittkjøpsprisen opplyses.”

Videre følger det av forskrift til kredittkjøpsloven § 5 at opplysningene om effektiv rente skal gis slik at de lett oppfattes.

”§ 5. Alminnelig krav til opplysningsplikten

Opplysninger som gis om forhold som er nevnt i kredittkjøpsloven §§ 4, 5 og 6, jf. § 27a, må gis på en slik måte at de lett oppfattes av den enkelte forbruker.”

Dersom det her er tale om en rammekreditt i form av et kredittkort følger det av forskriften § 8 at det skal opplyses om effektiv rente for minst tre kredittbeløp. Det kan se ut som om annonsebilaget fra Lefdal ikke oppfyller kravet i § 8 da det er gitt opplysninger om effektiv rente for andre beløp enn det forskriften pålegger.

§ 8. Kredittbeløp ved kontokreditt, kredittkjøpslovens § 5 og § 6

Kredittyteren skal ved inngåelse av kontokredittavtale, samt i markedsføring av kontokredittavtale, opplyse om den effektive rente for minst tre kredittbeløp, kr 1.000,-, kr 10.000,- og kr 20.000,-, dog ikke høyere enn den tilbudte kredittgrense."

Ovennevnte er altså krav til hvilke opplysninger som skal gis **i markedsføringen**. Kredittyter har en langt videre opplysningsplikt når det kommer til opplysninger som skal gis **før avtaleinngåelsen**, jf. kredittkjøpsloven §§ 4 og 5. En vanlig problemstilling er spørsmålet om pålagte opplysninger om effektiv rente er gitt på en slik måte at de lett kan oppfattes av den enkelte forbruker.

Det er også krav om at kredittyter må foreta en kredittvurdering før det ytes kreditt, noe som i praksis gjør at det markedsførte tilbudet ikke vil gjelde for alle.

I tillegg til å påse at alle de lovpålagte opplysningene er oppgitt må det vurderes hvorvidt markedsføringen er i strid med de generelle bestemmelsene i markedsføringsloven. Spørsmålet vil i all hovedsak være om markedsføringen inneholder uriktige eller villedende opplysninger eller om den utelater eller skjuler vesentlige opplysninger på en slik måte at den er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet. Dette er kort oppsummert hovedinnholdet i markedsføringsloven § 6 jf. §§ 7 og 8.

Å si at avbetalingsordningen er uten nominell rente ser i og for seg ut til å være en riktig påstand. Det kan likevel stilles spørsmål ved om utsagnet kan anses som villedende ut fra inntrykket det er egnet til å skape. Ved vurderingen av om et slikt utsagn anses villedende vil det blant annet være relevant å se hen til øvrige opplysninger som gis i markedsføringen og som eventuelt kan tjene til å svekke eller styrke det villedende elementet. Eksempelvis ville en samtidig opplysning om størrelsen på den *effektive* rente kunne avhjelpe den villedende effekten av utsagnet "ingen nominell rente". Fravær av de lovpålagte opplysningene om effektiv rente vil med andre ord også kunne få betydning i relasjon til vurderingen av om kampanjen fremstår som villedende og i strid med mfl. § 6, jf. §§ 7 og 8.

En tilsvarende vurdering må legges til grunn ved vurderingen av begrepet "bare", slik dette er brukt i markedsføringen. Forbrukerombudet har ved flere anledninger slått ned på bruk av ord som "billigst" og "best" som villedende hvor varen eller tjenesten som tilbys ikke kan dokumenteres å faktisk være "billigst" eller "best". Selv om "bare" er en langt vagere påstand enn eksempelvis "billigst" vil også "bare" kunne skape et inntrykk av at tilbudet er gunstig, noe som etter forholdene kan være villedende.

Forbrukerombudet finner her ikke grunnlag til å trekke noen endelige konklusjoner rundt hvorvidt kampanjen fra Lefdal er i strid med gjeldende regelverk. Det kan imidlertid konkluderes med at flere sider ved annonsebilaget reiser klare spørsmål etter så vel kredittkjøpsloven som markedsføringsloven.

Med vennlig hilsen
for Forbrukerombudet

Frode Arnesen
juridisk rådgiver

